

Maja Kučerska

SAVREMENI PATERIK

LEPOTA ĆE SPASITI SVET

Jedna žena, Asja Morozova, bila je lepotica kakvu svet nije video. Oči smeđe prodiru u dušu, obrve crne, izvijene, kao da ih je umetnik crtao, a o trepavicama da se i ne govor – do pola lica. Tek kosa, svetloplava, gusta, spušta se kao meki talas. Asja nije volela da uči, i sa devetnaest godina je napustila školu. Svi su joj profesori davali dobre ocene za njenu nezemaljsku lepotu, jedino se informatičarka (usamljena žena od 56 godina) zainatila, a Asja nije htela da polaže popravni i ispisala se. Imala je toliko obožavalaca da je odavno isključila telefon i navlačila šeširić do očiju, samo da je ne prepoznaaju. Ali ni šeširić nije pomogao. Njoj samoj se, razumljivo, niko nije sviđao. Svi su bili „bez veze“. Ni novac od njih nije htela da uzme. A želeta je ipak da živi kao čovek. Roditelji su joj bili u drugom gradu, oboje stariji, plus dve sestre, morala je, dakle, da računa samo na sebe. Zar može da zaradi novac čestita devojka?! Asja je postala prostitutka. Nije ona, naravno, radila na nekoj Tverskoj ulici, već u malom privatnom hotelu. Zarađivala je dobro. Sama je određivala klijentima svoj honorar, i nikad se nije desilo da neko ne da. Hotel je pružao usluge imućnim, proverenim, samo uz prethodni dogovor telefonom, upotreba narkotika i prekomerni zanosi u njemu nisu podsticani, rečju, devojke su tu živele kao bubreg u loju.

Tako bi to bilo i dalje, da jednom u tu udobnu kuću ne dođe jedan veoma čudan čovek.

Napolju je pljuštala kiša, bio je kraj oktobra, sve devojke su zevale i dosadivale se, dvanaest časova, mrtvo vreme. Opet kiša! Ali tada se na vratima začu zvonce. Na pragu je stajao neznanac, sa kišobranu se slivala voda, gost je izgledao nesrećno i mokro, ali čak se kroz vodu videlo: na ovdašnje posetioce uopšte ne liči. Po izgledu je imao oko četrdeset godina i bio je veoma bled, brada mu je rasla do pojasa i s njenog kraja je kapala voda.

Asja poče da se smeje. Nikada u životu nije videla čoveka s tako smešnom bradom.

– Šta si ti, profesor?

Čovek s bradom je samo čutke gledao u Asju. Vlasnica kuće namignu Asji, nešto šapnu bradonji na uvo, on klimnu glavom, i Asja povede klijenta na sprat.

U sobi čovek dobro obrisa bradu peškirom, a zatim otvori veliku crnu torbu sa kojom je došao. Iz torbe izvuče dugačku mantiju i obuče je, preko nje stavi zlatni krst, zatim izvuče uski epitrahilij od zlataste tkanine, stavi ga oko vrata, i isto takve manžete s vrpčama. I zašnira ih. Asja ga je čutke gledala. Čovek je bio pop. Na sva četiri zida pop nacrtata po jedan krstić.

Zatim zamoli lavor sa vodom, tuš je bio tu u sobi, i Asja mu doneše. Pop otvori debelu knjigu sa koranicama boje višnje i poče da čita molitve i da prska vodom. Asja je se-

dela u fotelji i slušala – osim „Gospode pomiluj”, čula je još jednu reč koja se ponavljala, ličila je na kašljanje – „zakhej”. Na kraju, u stvari dosta brzo, pop prestade da čita, vrati knjigu nazad u torbu, skinu mantiju i krst i pokloni se Asji do nogu. Asja odskoči. Mnogi su pred njom klečali, ali na drugi način. Čovek lako ustade i okrenu se da ode.

– Šta sve ovo znači? – povika Asja.

– Da li vas to stvarno interesuje? – to je bilo prvo što je bradati rekao u svoje ime, ne po knjizi. Pri tom se osmehnu i pogleda Asju tako, da ona ništa nije mogla da odgovori. Zato što je taj pogled bio neobično nežan i ništa od nje nije tražio. Asja je čutala.

– Dodi u Petrovski manastir, na Kaluškom bedemu, traži oca Luku, sve ču ti objasniti – doda je čovek.

Otar Luka ode. Asja zamoli da mu ništa ne naplate. Nastojnica je posluša, Asja je u kući imala posebni položaj – osnovnog izvora prihoda.

Od tog dana Asja više nije bila ista – stalno je želela da vidi popa sa dugačkom bradom. Gledao ju je tako lepo, da je bolelo. Jedva je dočekala slobodan dan, obično su joj davali utorak ili sredu, kad je bilo najmanje klijenata. Obuče se Asja skromnije, uze taksi i naredi da vozi na Kaluški bedem. Taxi je doveze do belog manastirskog zida. Asja je bila malo uplašena, ali, videvši da kroz širom otvorenu kapiju ulaze svi koji žele, hrabro se uputi napred. Na kapiji je stajao monah, nešto kao obezbeđenje, Asja ga upita za oca Luku, i ubrzo vide kako prema njoj ide onaj isti s dugom bradom, u dugačkoj mantiji, s malom crnom kapom na glavi, bez krsta. Otar Luka se nimalo nije iznenadio i povede je u veliku crkvu sa zlatnim kupolama koja se nalazila na sredini manastirskog dvorišta. U crkvi otac sede s njom na klupu i poče da priča kao sa starom poznanicom.

– Dobro je što si došla – reče otac.

– Ne znam ni sama zašto – uzdahnu Asja. – Ali posle onog dana, kad si bio kod nas, postalo mi je veoma teško. Omrznuла sam svoj život. Osetila sam da u njemu nema ničeg lepog. Želim nešto drugo!

– Šta?

– Da me izvučeš odande?

– Zar to ne zavisi samo od tebe?

– Ne. Prihod koji donosim toj kući veoma je veliki. Neće mi dozvoliti da odem. I pod zemljom će me pronaći.

Dugo su oni tako razgovarali razmatrajući planove Asjinog spasavanja i pitanja hrišćanske vrline. Kad su počeli da pričaju o grehu sladostrašća, otac Luka poče da govori i o onom što se njemu događalo.

– Znaš, i ja sam bio izgubio Boga. Neću ti govoriti o detaljima kako se to desilo, zato što se dešavalo postepeno, korak po korak, i na kraju sam prestao da verujem u Njegovo postojanje, i u istinitost svega onog čemu uči crkva. Duša ne može dugo da ostane prazna, ona žudi za hranom, bilo kakvom, ne mora biti božanska, već može biti zemaljska, plotska... Došao sam tamo gde si bila zbog onog zbog čega su svi dolazili, đavo ploti dugo me mučio pre nego što sam izgubio veru. U početku sam se borio koliko sam mogao, ali što sam se više udaljavao od Boga, tim sam bespomoćniji bio pred svojim pomislima i bludnim željama. Telefon vaše kuće našao sam u novinama, u oglasu je stajalo da je to

mesto za „dobronamerne“ ljudе, to me nasmеjalo i dopalo mi se. I ja sam kao takav „dobronamerni monah“ telefonirao vašoj gazdarici, saznao adresu.

Igumanu sam rekao da sam pozvan da osvetim stan, to mi radimo – često braća po činu odlaze u grad na takve obrede. Da bi to stvarno tako izgledalo i da bih bio smiren, uzeo sam i poneo sa sobom potrebnи pribor, torbu sa odećom i sve ostalo. Uputio sam se pravo u zagrljaj đavola.

Dugo sam lutao okolo i nikako nisam mogao da pronađem kuću. Pljuštala je kiša, pokisao sam i bio sam spremан да se vratim. Ali kao da me sam Gospod zadržao. U poslednjem trenutku sam vas našao. Nekoliko puta sam prolazio pored te lepe kuće na sprat, verujući da se u njoj nalazi neko strano predstavništvo ili banka, dok nisam pogledao u prozore – bele zavese sa šarenim leptirićima. Shvatio sam da sam stigao tamo gde treba. Pozvonio sam, rekao dogovorenу lozinku, otvorili su mi, i ugledao sam tebe. Bio sam zaslepljen. Može li ljudskо biće uopšte biti tako lepo? Ako na zemlji postoji takva lepota, znači da postoji Bog. Sve sumnje u postojanje Boga i Njegove milosti, Njegove ljubavi prema nama, koja greje i blaži, napustile su me. Osetio sam da je Bog tu. Mnogo meseci mučila me sumnja, potištenost i patnja, mnogo meseci sanjao sam o ženi, oprosti što govorim ovako otvoreno, i eto – odjednom! Nestalo je svih sumnji i želja. Osetio sam, duboki zanos do dna duše.

– Sećam se kako si me gledao – zasmeja se Asja.

– Kad si već došao, radi svoj posao, rekao sam sebi – nastavio je otac Luka. – I počeo sam da osvećujem sobu. A zatim sam se vratio u manastir. Eto, to je cela priča.

– Zašto nisi sa mnom razgovarao ovako odmah tamo? – upita Asja.

– Bojao sam se da ne izgubim radost koju sam iznenada stekao. A i šta sam mogao da kažem. Da sam sto puta gori od tebe, da sam licemer, sladostranski i otpadnik?

– Zašto nisi ostao sa mnom zbog onog zbog čega svi dolaze tamo? Tada bi tvoja radost bila još veća.

– Kad je pored tebe Bog, onda ti ništa više ne treba, i svaka druga strast nestaje, čovek je oslobođen od greha.

– Kako ti gledaš na naš posao? Je li to što radimo veliki greh?

– Zaista je to najveći greh.

Tako su oni razgovarali nekoliko sati. U javnu kuću se Asja više nije vraćala. Istog dana otac Luka ju je krstio i obukao u skromnu haljinu časne sestre. Tri meseca Asja je živelа u jednoj manastirskoj sobici, zajedno sa ženama koje su spremale hranu, ispovedala se, razgovarala sa ocem Lukom, kajala se i pročišćavala dušu, a zatim je otišla u jedan daleki ženski manastir. Za Božić otac Luka je dobio dirljivu čestitku, a za Uskrs telegram: za vreme Velikog posta Asju su našli u šumi blizu manastira sa probijenom lobanjom. Ubice nisu pronađene, otac Luka, dobivši tužnu vest, nekoliko dana nije mogao da dođe sebi od doživljenog potresa. Otišao je čak u miliciju, ispričao sve o kući koju je nekad posetio, ali kad je trebalo da je pokaže, nije mogao. Lepa vila kao da je u zemlju propala.

Neki ovu priču pričaju i na drugi način. Kad je izveo Asju na put istine i ljubavi, otac Luka nije mogao da se odupre njenoj lepoti i zaprosio je. Venčali su se. Otac Luka se raspoppio. Dobili su decu koja su bila veoma lepa, ali ipak ne tako kao njihova majka. Sveštenici u manastiru su u početku mislili da je otac Luka nestao bez traga, njemu bliski

monasi i vernici su ga oplakivali, dok jednom najstariji među njima za trpezom kao uzgred nije rekao: „Borju (to je bilo svetovno Lukino ime) ne žalite, on je živ.”

NORMALAN ČOVEK

Ženja Snjegirjeva nikako nije mogla da se uda. Prošle su tri godine od završetka fakulteta, a ona ništa. I zadovoljstva je imala malo, samo dva – da ode na pozorišnu premijeru, zato što je od detinjstva volela pozorište, i u crkvu, zato što se Ženja na prvoj godini studija, u talasu povratka veri, koji je zahvatio mnoge, krstila. U crkvi se Ženja molila samo za jedno, jedanput je čak tri dana postila, ali se opet niko nije pojavljivao. Samo Vanja Sinjicin, on je u njihovoj turističkoj firmi radio kao agent, ali Vanja se ne broji, zato što se pokazalo da Vanja Sinjicin nije vernik. I Ženjin duhovni otac nije dao blagoslov da se ona uda za Vanju. Istina, Vanja je nije ni prosio, oni su samo ponekad izlazili na ručak, ali Ženja je htela da se unapred osigura blagoslovom, kako bi u datom trenutku mogla da pravilno reaguje. Nije se osigurala: „Život sa nevernikom je mučenje!” – rekao je duhovni otac.

Šta da radi, Ženja odluči da ode starcu. U Troica-Sergijevu lavru, da se pomoli, da se pokloni prepodobnom Sergiju, a onda kod starca. Bio je veoma star, sed, sve vreme je s naporom disao, pažljivo je pogledao Ženju i rekao:

– Dete moje, pomoli se Prepodobnom, on će pomoći.

Ženja je izašla utešena. Odmah je otišla u Trojački hram, poklonila se moštima i pomolila se.

– Oče Sergije! Izmoli mi pravoslavnog ženika!

Zapalila je sveću, odslušala akafist, i – na voz, kući. A u vozu preko puta sedi mlađi čovek, veoma lep! S brčićima, u crnom sakou od uniforme. S vremenom na vreme gleda Ženju. Ženja se zarumenela, uzvrpoljila. Mladić odjednom kaže:

– Verovatno idete iz Lavre?

Ženja samo klimnu glavom i ništa ne reče.

– A ja tamo učim.

Reč po reč, upoznadoše se, ispostavilo se da Aleksej uči bogosloviju i da ide kući za vikend, da se nije upisao odmah već je nešto radio i odslužio vojsku, tako da je i po godinama odgovarao Ženji.

„Eto šta znači molitva prepodobnog Sergija! Eto šta znači zauzimanje svetitelja! Udaću se, biću majka” – mislila je u sebi Ženja, diktirajući Aljoši broj svog telefona.

I Ženja je počela da izlazi s Aljošom. Kao što je u svojim molitvama molila, Aljoša je bio potpuno pravoslavni. Voleo je da razgovara o spasenju duše, o svetim mestima ruske zemlje, o masonskoj zaveri, vodio je Ženju u crkvu na službe. Na liturgiju, na večernju, na moleban. Ali nikako da je zaprosi, bilo je očigledno da mu se ona sviđa, čak je radi treninga počeo da se ophodi prema njoj kao prema svojoj budućoj ženi.

Govorio joj je kako da se odeva – samo suknja i marama, čak i u kući. Izgrdio ju je kad je za vreme posta pojela čokoladu. Ljutio se kad mu se bojažljivo suprotstavljal govoreći da ne veruje u zaveru. A tek kad mu je Ženja predložila da podu u pozorište, zakolutao je očima i povikao: đavolja stvar! Gole devojke! Eto šta je twoje pozorište.

I Ženja je pomislila – ženik nije sasvim normalan. I otišla je sama u pozorište, a Aljoša, kad je to saznao, rekao joj je: „Znaš, ja sam odlučio da budem sveštenik, zato što je sveštenički put uzvišen“. I više joj se nije javljaо.

Šta da se radi, Ženja ponovo krenu starcu: „Oče, izmolila sam sebi ženika, pravoslavnog, a on se pokazao da nije takav!“

Starac se samo osmehnu i ništa joj ne reče. Ženja takođe nije znala šta da mu još kaže, i ponovo se obrati prepodobnom Sergiju, da joj pomogne.

– Oče Sergije! Pošalji mi ženika, ne mora biti pravoslavni, samo neka je dobar, normalan čovek!

Putuje nazad Ženja vozom, gleda oko – ali vidi samo starice, pijane muževe i majke sa dvoje dece. Nikoga ko bi njoj odgovarao. Dolazi Ženja sledećeg dana na posao, a tamo sve isti – I Vanja Sinjicin je kao uvek gleda, osmehuje se, a zatim prilazi njenom stolu.

– Odavno nismo zajedno ručali?

Dok su ručali, ispijajući sok, Vanja odjednom reče:

– Danas je kod Fomenka premijera, hajde da podemo na kartu više, možda ćemo uspeti?

Ženja se složila. I počeli su da idu u pozorišta i bioskope, pokazalo se da Vanji nije sasvim strana umetnost. Poklanjao je Ženji cveće, vodio je ponekad u kafe, držao je za ruku, nije navaljivao da se ljube, što se Ženji svidalo, ponekad su svraćali u crkvu, slušali pojance. Ženja je Vanji ponešto pričala o crkvi i hrišćanstvu, a Vanja je slušao, ponekad nešto pitao, ali uglavnom se slagao. Jednom uveče, prateći Ženju kući, Vanja reče: „Najkraće, volim te“.

Sa onim koji ne veruje, život je muka! Ali Vanja se ubrzo krstio, a prve nedelje posle Vaskrsa Ženjin duhovni otac ih je venčao. Živeli su dugo i srećno.

DRVO SAZNANJA

Tanja i Griša su se venčali oko Vaskrsa i umesto na svadbeno putovanje rešili su da krenu na hodočašće. Bez plana, bez suvišne odeće i hrane, uzeti samo malo vode i hleba ići od manastira do manastira. Tamo gde puste da prenoće, hvala. Tamo gde nahrane, Bog vas blagoslovio!

Na put su krenuli rano ujutro, sutradan posle venčanja, tri sata su putovali vozom, a onda su sišli i krenuli dalje pešice. Griša je na karti imao obeležene sve crkve jednim krstićem, a manastire sa dva. Ako ne bude neprilik, stići će predveče do prvog cilja – Voznesenskog manastira. I idu oni putem, poju molitve, čitaju Isusovu, zatim se malo odmaraju, nešto pojedu i opet dalje. Krajem dana su bili veoma umorni. Naročito Tanja, koja je strašno ogladnela, zato što su dve kiflice sa izvorskom vodom ipak suviše malo za ceo dan. Tanja tada reče Griši: „Gledaj, eno tamo malina visi preko ograde, hajde da uberemo.“ Griša, koji je takođe bio gladan, ali je trpeo, na kraju reče: „Odmah se vidi – žena! Kad bi živila u raju, postupila bi isto kao Eva.“

– A kako to? – htela je da precizira Tanja.

– Ubrala bi plod sa drveta saznanja i pojela.

– Ja? Ni za šta na svetu. Isti si kao Adam, sve je svalio na ženu, a i sam je jeo. Griša poče da se smeje.

– Kad bi meni Gospod nešto zabranio, ne bih poslušao nikakvu Evu.

Počelo je da se smrkava. Tanja i Griša su se približavali nekome selu. „Nikiškino”, nglas pročita Tanja. A Griša gleda na kartu – i vidi da u manastir večeras neće moći stići, kako su se nadali. U svakom slučaju ne za videla. I odlučiše da rizikuju – da zamole nekoga da prenoće, odmah tu u tom Nikiškinu.

Na dva mesta ih odbiše, a iz treće kuće izviru starac u zelenoj flanelskoj košulji i reče: „Uđite”. Tanja i Griša se obradovaše. Tim više što starac odmah pokaza glavom na sto na kojem je bilo puno hrane, i reče im da večeraju. A sam poče da se spremi da nekuda ide.

– Zar vi nećete s nama da večerate? – pitaju učtivo Griša i Tanja.

– Idem da zatvorim kokoške – ljubazno reče starac. – A vi samo jedite. Supa, krompir, baba je sve pripremila i otišla kod Čerke u Kutomokino, neće se večeras vraćati. Ugrejte čaj. Samo onu šerpu od aluminijuma na prozoru ne dirajte.

I ode.

Tanja ugleda malu ikonu od papira koja je stajala na vitrini, supružnici se pre jela pomoliše, zatim dobro večeraše, i sve im se učini sveže i ukusno. Starac nikako da se vrati. Podgrejaše oni čaj. Tanja reče: „Jedu mi se kolači. Sa pekmezom. Moja baba kad bi pekla kolače stavljala ih je u tačno ovakvu šerpu od aluminijuma.” Griša reče: „A moja baba je u ovakvu šerpu stavljala palačinke, samo ih je još umotavala, da se ne ohlade.” Tanja uzvrati: „Ama kakve palačinke! To su kolači. Ljudi su skromnog stanja, nemaju činju i moraju da stavljaju u šerpu.” Griša opet reče: „Kažem ti palačinke! Tanja će ponovo: „Kolači sa pekmezom!” Tada se Griša razljuti i reče: „Hajde da proverimo!” Otkriju oni šerpu, a odatle – miš. Šmug! I pobeže pod sto. Tada i starac stiže. I mačka za njim – mota se oko njegovih nogu, mauče, očigledno, traži životinja da jede. Starac pride prozoru, skide poklopac sa šerpe, i samo raširi ruke.

– Eh vi! To je bila mačkina večera.

SEANSA

Otar Konstantin je bio veoma domišljat čovek. Zbog toga su ga svi voleli. I obraćali su se njemu često, tražeći savete. Tako i Paša Jegorov reši da pita oca šta da radi. Pre četiri godine Paša se oženio. Oženio se iz velike ljubavi, Vikom Kondratjevom, iz odeljenja informacija. Vika je bila lepotica, vitka, držala je glavu visoko, hodala graciozno svojim dugim nogama na visokim potpeticama – jednom rečju, Paša nije mogao da živi bez nje. Čak i kad se oženio nije prestao da je voli, već je još više zavoleo. A Vika, pak, u početku je bila veoma dobra – pripremi ručak, zagli muža, a onda poče da se dosaduje i da tuguje. Kući ne žuri da se vrati. Čas se negde zadrži sa drugaricama, čas svrati u prodavnicu, one sada rade po ceo dan, a posle kancelarije je pravo vreme. Paša sedi kod kuće, samo što ne plače, svaki čas izviruje kroz prozor. Njegova Vička je bila poštena, nije imao zbog čega da bude ljubomoran, ali ipak uvredljivo je. Muž sve vreme u kući sedi, a žena ni nos da pomoli. Počele su svađe. Posle njih Vička ga grli i govori – dosadno mi je, mili, kod kuće. Na poslu hartije, a kod kuće kuhinja i ti. Dosadno je. A Paša

njoj – šta sam ja, klovni, da te zabavljam? I ponovo se posvađaju. Tad Paša reši da ode u Konstantinu, njemu je inače išao četiri puta godišnje, za vreme posta, na isповест, jer Paša je bio vernik. Za razliku od svoje žene.

Otac Konstantin je Pašu pitao o svemu, ali dok ga je slušao, dva puta je zevnuo, zato što je Paša pričao dugo i detaljno, te je otac morao da ga prekine: „Shvatam. Ona smatra da si ti dosadan. Ali mi ćemo uraditi ovako.“ I reče Paši šta da učini.

Jednom se Vička opet negde dugo zadržala, vraća se, zvoni na vratima, niko joj ne otvara. Zvoni jednom, dva, tri puta – tišina. Otključava vrata svojim ključem – vidi Paštine cipele i jakna su tu, u pred soblju. Znači on je kod kuće. Vička se ljuti. Skida cipele, ulazi u sobu, a u sobi ne može da se diše od zadaha alkohola i duvanskog dima. Na podu, u dimu, čvrsto spava pijani Paša, a oko njega svuda razbacane flaše i opušći. Paša do tada nije u usta uzimao alkohol, a probao je da puši samo jednom u šestom razredu, i nikad više. Vička poče da gura Pašu nogom, Paša samo mumla, a onda odjednom otvorí oči i viknu hrapavim glasom, tako da se Vička uplaši:

– Voljena! Došla si!

Pa ponovo glacom o pod i zahrka.

Vička opet poče da ga gura i da traži objašnjenje.

– Ljubavi moja! Napio sam se od tuge – govori zaplićući jezikom Paša, i pri tom se sve vreme glupo osmehuje. – Zato što tebe nema i nema. A bez tebe ja ne mogu da živim.

Paša na podu pronađe opušak i poče da traži šibicu.

– A opuške zašto si razbacao po podu? Mogao si sve da zapališ! – pokuša da pređe u napad Vička, ali kasno – Paša ispusti opušak i ponovo zaspia.

Tada Vička nekako skide Paši odeću, prevuče ga na krevet, pokri ga čebetom, pokupi opuške i flaše (jednu „Žiguliju“, dve „Nevskog“ i jednu „Stoljičinu“), zaključa vrata sobe. Ona sama sede u kuhinju da gleda televiziju – upravo je bio u toku „Ženski pogled“ Oksane Puškine, Vičkina omiljena emisija.

Sledećeg jutra Paša se strašno izvinjavao Vički, ljubio joj ruke, molio da mu oprosti i neprestano ponavljao da je on to od tuge. Vička mu je oprostila i svima devojkama u odeljenju za informacije ispričala koliko je muž voli. Ali kroz nedelju dana Olja Motina ju je pozvala da zajedno podu na rasprodaju električnih uređaja za domaćinstvo. Juče je tamo kupila mikser, a danas bi htela da kupi sokovnik – juče nije imala dovoljno para. Vički je baš bila potrebna nova pegla. I vraća se ona kući s kutijom – Paša ponovo pijan. Istina, ne leži na podu, već u fotelji, i opušci plivaju u čaši vode. A flaša više nego prvi put.

Otada je Vička počela da na vreme dolazi kući. Pravo je čudo da niko od veoma zainteresovanih suseda nije ništa rekao Vički o tome da je njen muž dve večeri uzastopno išao po dvorištu s pincetom i dve kese. U jednu je pincetom stavljao opuške, a u drugu prazne flaše.

Nikada u životu otac Nikolaj se nije tako slatko smejavao.

(S ruskog preveo **Novica Janjušević**)

MAJA KUČERSKA (35) je dosad objavila ciklus kratkih priča pod naslovom „Lektira za potištene“ i niz pojedinačnih priča u časopisima. Priče su „poučne“, pisane u crkvenom žanru „paterika“ ili u žanru narodne bajke. Poučavanje, „tendencioznost“, veoma je prisutna i u najvećim delima klasične ruske književnosti. Veliki pisi su je često na ovaj ili onaj način skrivali, zaodevali u umetničko ruho, da se vlasti ne sete. Kučerska, međutim, ne skriva svoje namere, naprotiv, ističe ih u naslovu, podnaslovu, sadržaju. Koristeći bez zazora preuzetu matricu, Kučerska govori o većim, „prokletim pitanjima“, o kojima je u povišenom tonu, uz mnogo dramatike, govorila ruska književnost poslednja dva veka. Njeni junaci su pretežno mladi ljudi sa svojim nesnalaženjima i lutanjima, u vakuumu – posle propasti ideologija i sistema vrednosti. Priče su i upućene mladima, pisane namereno „lako“, bez grča, bez pretenzija na novo, neviđeno, dubokoumno. Uprkos „težini teme“, zrače vedrinom, optimizmom i humorom. Rečju, Kučerska hotimice oslobađa priču slojevitosti klasične, moderne i postmoderne priče i piše kratko, zanimljivo i čitljivo štivo za one koji ne vole „debele knjige“, a to su mladi. Ruska književna kritika je odmah zapazila i visoko ocenila vrline ove proze. (N. J.)